

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrta leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 6. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natise enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 19.

V Mariboru, dne 11. majnika 1899.

Tečaj XXXIII.

Zakaj in kako se nam je treba zadružiti?

(Dalje.)

3. Delavni čas je mnogokrat jako predolg. Po mnogih krajih delajo po 14, po 16 in več ur na dan, posebno tkalci. Znano je, koliko nezgod se je v zadnjih letih zgodilo po železnicah zaradi tega: Siromaki so nepretrgoma v službi po celih 24 ur, in potem imajo po malo počitka; včasih samo po 6 ur. Ali je potem čudno, da ne morejo, ko so že vsi preutrujeni, dovolj paziti? Zato jih je tudi sodišče večkrat vključilo v nezgodam, ki so jih zakrivali, čisto opróstilo: «zaradi preutrujenosti, zakaj več nego more, ne mora nihče.» Zlasti pri pekarjih dvajset- in še večurni dnevnik ni nič posebnega. Reichs-post' je prinesla 20. februarija 1897. l. to-le novico: «V Jedleserjevej tvornici za margarin služečega voznika Josipa Sprinca so pred kratkim prijeli in obsodili na 24 ur zapora, ker je mej voznjok na vozu spal. Voznik je napravil priziv; sestavil je sam pritožbo: izgovarjal se je, da mora mnogokdaj biti v službi po celih 21 ur na dan; ne more tedaj zato, če zaradi prezaspanosti včasih nehote zadremlje. Imamo društva, pripisal je, ki skrbé za varstvo živalij; o da bi se mene kako tako živali bráneče društvo usmili! Oprostili ga néso, vendar so mu znižali kazen na 4 krone globe.» O da bi se me usmili društvo za obrambo živalij! vsliknol bi tudi po naših krajih raznokak delavec, ki se mnogo predolgo na dan mora truditi in mučiti včasih v prav težavnem delu. In vendar ima vsak

človek naravno pravico, da ne bi moral s prenapornostjo kvariti si zdravje in krajšati si življenje. Pravico ima tudi žena in deca, da se nekoliko pomudi z njimi v družini, da poskrbi za zdravje in vzgojo otrok. Ali morejo biti maléki, v takem zakonu rojeni, zdravi? ali morejo biti prav vzrejeni? In še v nedeljo ni počitka, da bi se okrepečal in utrdil in poskrbel tudi nekoliko za svojo dušo.

4. Stanovanja za delavce so navadno zelo malo vredna. O tem je spisal dr. Krek v 'Obzorniku' daljšo razpravo. 'Vaterland' (l. 1883. št. 45) piše na pr.: «V nekej ulici v Hernalsu (na Dunaji) je prostorišče, ki je rabilo prej za skladišče (magazin). Ker je pa radi mnogo prevelike premokrote blago slo v nič, morali so ga preložiti drugam. Da bi pa to vlažno prostorje vendar kaj neslo, dalo se je v najem. Je kakih 5 črevljev široko in kakih 8 do 9 črevljev dolgo. Steklena vrata rabijo ob enem tudi za okno, ker drugega okna ni! Pred vhodom je gnojišče. Celo pohištvo je: jedna ozka postelja, peč, jeden stol in jedna skrinja. Tri odrasle osebe stanujejo v tej jami in plačujejo na mesec 5 goldinarjev.» A motiš se, če misliš, da nikdo ne domuje še slabeje. Pod strehoj, pod zemljaj, po raznih luknjah, kamor nikdar solnce ne dosije, prebiva mnogokje vse nartrto ubogih ljudij. Mnogi nemajo niti svojega stanu; samo spat kam hodijo za male denarje. A mnogokdo še tega ne vzmore: spi ali pod milim nebom ali pa se potika kje po prekopi in rovih; saj še za kruh nema kaj. Tudi pri nas je mnogo gnilega v tem; kako prenatlačeni so siromački po tesnih soburah!

In koliko zaradi tega trpi zdravje, koliko trpi blagonravnost, ko vse spi v jednej izbi, včasih na jednej postelji več raznovrstnih ljudij!

5. Zdravju kvarljive in nevarne so navadno tudi delavnice in tvornice. Obrtni nadzorniki sami priznavajo v svojih objavah, da se nahajajo mnogokod «do cela neverjetne razmere» v tem; da se ne prezračuje; da je vzduh (zrak) raznokje «do konca neznosen»; da je, kakor toži celovski nadzornik, čudno malo takih podjetij, kjer bi bilo vse prav; in naš graški nadzornik zatrjuje, da ni našel nikjer vseh za zdravje in varnost potrebnih naprav in da se je malokaj vzboljšalo v kljub mnogokratnim namigom in opominom in zahtevam in pretnjam; zakaj tvorničarji se branijo, kolikor in dokler morejo, ker se bojé stroškov. Za človeka se seveda ni treba bati, ker, če jeden umre, oglasi se koj več drugih. Zato prehitro zbolevajo, zato je toliko nesreč. Bilo je nezgod, kolikor se jih je uradno zvedelo, l. 1883. 556, l. 1886. že 3001, l. 1890. že 11.038, a l. 1896. že 53.471. Je-li ni to grozno, je-li ni to greh zoper zdravje ubogega trpina, ki je, da more živeti, prisiljen v takih krajih delati? Res je, da se mu da nekotika nezgodnina, nezgodniku, ki se je ponesrečil, pa kako beraška! Ali je kakih osem desetakov za izgubljeno oko kaka odškodnina, kako povračilo? In na hvale, če jih še dobóde! In kakšne so zdravstvene in snažnostne razmere v premnogih pekarnicah?! Raje molčim, da ti ne zastudim kruha.

6. Premala plača. Samo nekaj malo primerov! Statistika uradno kaže, da imajo na Moravskem svilárničani (ljudje, ki delajo

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

13. Jeruzalemskega mesta žalostna
sedajnost in slavna preteklost.

Ni ga pač mesta na svetu, ki bi bilo bolj slavno in znano ter bolj častitljivo, kakor Jeruzalem, ker to je ne samo za nas kristjane, ampak tudi za Jude in Turke — sveto mesto. Koliko veselih, pa še več žalostnih spominov vzbuja se nam v duši, kedar to ime izgovarjamo; v Jeruzalemu nahajal se je namreč v starih časih edini tempel edinega pravega Boga in je slava Božja tam prebivala, ves drug svet pa je častil malike ali prav za prav hudega duha; toda tudi najžalostnejše in najhudoobniše dejanje izvršilo se je tukaj: Jeruzalem je zavržel in umoril — Sina Božjega, Odrašenika celega sveta!

Kakšen je Jeruzalem danes? Ali je lepo in veliko mesto? Na to bi lahko kratko odgovoril, da je današnji Jeruzalem drugačen, kakor stari, da je precej veliko mesto, lepo pa nikakor ne, vsaj po našem okusu ne; s tem bi bilo pglavitno že povedano, pa vendar je še premalo; zato si hočemo Jeruzalem še natančneje ogledati.

Ne smemo si Jeruzalema takega predstavljati, kakršna so naša mesta, ker ne stoji v dolini, ampak precej visoko (blizu 800 m. nad morjem) v hribih, postavljen na nekatere skalnate vrhe, ki se imenujejo: Sion, Moria, Akra, Beceta in Kalvarija, ktera pa je bila ob Kristusovem času zunaj mesta; tudi papeževo mesto Rim na pr. sezidano je na 7 gričih. Celo jeruzalemsko mesto obdaja 12 m. visok, debel zid, prek kterega še moli 34 štirivoglatih stolpov; zato se nam Evropejcem zdi kakor kakšna velika trdnjava; razun tega presegajo še templi, cerkveni stolpi, minareti in velikanske kupole druge navadne hiše; največi kupoli sta pri cerkvi Božjega groba in pri Omarjevi mošeji, kjer je nekđaj stal Salamonov tempel; skoz ozidje vodi v mesto več vrat, izmed kterih so najimenitniša proti vzhodu ali proti oljski gori Štefanova vrata, proti severu damascenska in proti jugu jafska ali romarska vrata.

Prebivavcev šteje Jeruzalem okoli 35000; in sicer 20000 Judov, 10000 Kristjanov izmed kterih je katoličanov samo 2000, in nekaj čez 5000 muhamedanov; različna vera ločuje Jeruzalemčane tudi krajevno in zato se nahaja v mestu poseben judovski okraj, nadalje muhamedanski, krščanski in armenski. Mestne ulice in ceste so ozke, večkrat strme, slabe in nastljane z raznim smrdečim smetjem;

kamenit tlak je (kjer se nahaja,) silno gladek ali polzek; več naših romarjev je vsled tega padlo in se več ali manje udarilo; nek župnik si je pri takem padcu roko izvinil in je 2 dni velike bolečine trpel, ker mu niso mogli hitro vravnati roke. Pogosto se mora hoditi pod temnimi, zaduhlimi oboki, kakor skoz kleti ali pa mimo žalostnih razvalin iz starih časov. Hiše so večinoma iz kamnja, pa male in nizke, z ravno, plano streho ali pa s kako poveznjeno kupolo; hišna vrata so ozka in nizka, pa vedno zaprta; okna so tudi mala in navadno zadelana le z lesenim ali železnim omrežjem, brez steklenih šip; zato bi tujec rajši verjel, da so to kajhe ali ječe, kakor pa hiše. Štacune (bazarji) so zelo čudne in borne in malomarno sedi štacunar v sredi vsega svojega blaga; mesarji derejo in parajo ovce kar na ulici in prodajajo meso in mast, katere imajo tamošnje ovce posebno veliko; drugih obrtnikov je le malo videti, le tu pa tam kakšen tkavec in pa čevljar. Ljudje so navadno v obleki ali noši zanemarjeni in umazani, lažnjivi, prepirljivi, sicer pa strahopetni; govori se najbolj arabski in turški jezik, pa sliši se tudi italjanski, francoski, angleški in ruski. Psi, ki ne poznajo nobenega gospoda, klatijo se po mestu in se sami preživijo; po dne so mirno na cesti ležali in smo se jim morali še izogibati;

v tvornicah za svilo) na leto poprek po 162 gld. 66²/₃ kr., ali nekoliko zvedenejši po 182 gld. 99 kr. Tkaleci, delajoči po 16 ur na dan, služijo na leto 364 gld.; predice, ki delajo tudi celih 16 ur na dan, 195 gld.; druge ženske 135 gld. V barvalnicah dobivajo pomožni delavci 145 gld., delavke samo 95 gld. na leto. V tkalnicah za kotun nekateri nekaj nad 200, drugi nekaj pod 200, drugi pa tudi samo 112 gld. na leto! «Arbeiter-Freund» je pisal nedavno: «Neka židovska oblekarnica za vojaštvo plačuje delavkam za napravo vsake bluže 40 kr., za napravo jednih hlač pa 25 kr.; zaslužijo torej s težo svojih 50 ali 60 kr. na dan, pa morajo si sami kupovati trakove, nit in druge malosti za drag denar — pri oblekarničarju; narejen opravke stóji oblekarnico k večjemu 3 gld., prodaja pa za 5 gld. — brez svojega dela in truda!» Kakor poročajo «Wirtschaftspolitische Blätter», pribogate si cigararice v Köflachu celó 13 kr. — čitaj: trinajst krajcarjev na dan; in so tudi ubožice, ki doma izdelujejo za velike podjetnike, in delajo po šestnajst do 18 ur na dan, da si pribede in priznoje ogromno bogastvo: 60 do 80 krajcarjev na teden, na celi teden! Toda slišale so se že in dopričale se še hujše reči, še grdobnejša izsesavanja. Ali ni to v nebo kričeče? Kako bi skrbela taka sirotka za pošteno obleko, pošteno stanovanje in vse razne druge potrebščine?! Ali kako naj bi oženjen možki, če zasluži leto in dan komaj svojih poldrugost ali še ne, kako bi naj skrbel za celo družino, za vse potrebno, ko mora vse kupiti?!

Zato pa ni mogoče drugače kakor da imajo hrano silno nezadostno in slabo. Krepkih, redilnih jedij si ne morejo kupovati; veseli so, če se kolikor toliko nasitijo. «Bodi slama alj senó, da se le natré črevó.» Če bi se še moral napolniti, lačni želodec, pa še s takim ni mogoče mnogokrat. Zavidali bi, kakor izgubljeni sin, čunke. «Iz poročila bolnišnične uprave, zadrževal je v državnej zbornici grof Fr. Coronini, se razvida, da leto za letom raste število takih oseb, ki jih lakota tira v obdobju ponavljajoče se blodnomislije (da se jim blede v glavi), dokler nazadnje ne zapadejo v neozdravno brezumje in bebstvo.» Ravno kar je bil pri meni deček; vprašal sem ga, kaj bode opoludne jel. «Kavo», je odgovoril. «Ne bodo nič drugega izkuhali mama?» «Cmokov bodo tudi napravili; pa tiste bosta smela jesti samo brata, ki delata že v tvornici. Mi drugi bomo imeli samo kavo.» Mati je delavčeva vdova; ima za sebe in svojih 7 otrok vsega skupaj kakih 10 ali 11 gld. na mesec; starejša dva sinova že nekoliko

služita v tvornici; stara sta 14 in dobrih 15 let. Treba je pa skrbeti za vse razne potrebe in vse se mora kupiti. Torej kava in sama kava za deco, ki bi krvavo potrebovala dobre hrane. Ali se more telesno razviti tak siromašek? V velikem mestu mora zaslužiti oče, ki ima dva ali tri otroke, da se za silo preživi, najmenj 780 gld.; tako so natanko preračunali. V resnici pa zaslužujejo navadni delavci poprek največ 400, mnogi pa komaj 200 gld. na leto. Kako ti shajajo? V «Vaterlandu» piše neki obrtnik: «Sel sem skozi dvorišče neke hiše, kjer je bila prej tvornica, sedaj pa prebiva mnogo siromašnih delavcev v njej. Imel sem kos kruha v roki. Poželjivo pogleduje vanj majhen tam žedeč psiček. Vržem mu ga nekoliko. Kakor bi trenol, pa skoči ven iz tam stoječega zaboja sirotno dete na žival in jej iztrga kruhek iz gobca. Rekel sem otročičku, naj me pelje k svojim roditeljem. Očeta ni bilo več. Mati je perica. Vprašam jo, kako jej gre. Pripoveduje mi, da si vkljub prenapornemu delu ne more toliko pridobiti, da bi se jedenkrat na teden do sitega najela. Premišluje in premišluje, pa bilo bi treba že kakih 15 krajcarjev na dan, da bi se živelo. Ko se pa bliža čas, da je treba plačati stanovnico, mora se hrani odreči, da si pristrada stanovnico.» Nésem nič več vprašal: bilo mi je dovolj. Ali so to zdrave razmere?! Konje bogato krmijo, pošiljajo jih v kopališča; za pse imajo že ponekod posebne, debelo plačevane zdravnike, če se količjak prehladi; imajo za pse posebne drážestne kopeli, posebne služabnike, drage toaete, različne za zjutraj, za zvečer, za sprehod, za obisk . . . živali nežijo — za svojega sobrata pa nemajo srca. O da bi spet zavladalo pravo životvorno krščanstvo, kako bi se preměnilo obličje zemlje!

7. Delavci nĕmajo prave svobodnosti: Ker je delavcev več nego se jih potrebuje — ali, da učeno izrečem: ker je ponuj večji kakor isk — sliši se ob vsakej, še tako pravičnej pritožbi: «Če ti ni prav, pa pojdi!» zlasti če je človek že bolj v letih in je najboljše moči že pustil tam. Tudi ob volitvah so delavci pravi sužnji: voliti morajo, kakor se jim ukazuje, če prav imamo svobodne volitve. Kakor je dejal on general: «Vsak naj voli po svojej pameti, kogar hoče; kdor pa ne bo volil tega in tega, njemu snamemo glavo.» Tudi pravico združevanja, jedino pravico, s kateroj se še morejo nekoliko braniti, hočejo jim kratiti.

8. Najhujše je pa to, da za prihodnost néso nič zagotovljeni. Če onemorejo, kaj bo z njimi? Dobivajo nekaj malega pokojnine — pa to še za stradanje ni dovolj. Poznam

može, ki so že stari, da se človeku srce taje, ko jih vidi, kako se še trudijo in péhajo z delom, pa se vendar še maličijo, ker s pokojnino jim ni mogoče živeti. Živeti s tem ni mogoče, beračiti ne smejo, če pa občino prosijo pomoči, jih je pa seveda nevoljna: mi imamo sami s seboj dovolj stroškov; tebe naj redi, komur si dal svoje moči!

In če zbolí . . . Ali mu bo mala bolnina pomagala? Če hočeš, izpred sodišča lahko čitaš mnogo takih slučajev kakor je ta-le: Štirinajstletna deklica je na zatožnej klopi, ker je prosjačila. Sodnik jo vpraša: «Kako da ste beračili? Ne veste li, da je to prepovedano.» Uboga deklica: «Gospod sodnik! Bilo je to jedinkrat. Oče so ležali v postelji bolni, mati ne morejo delati, ker imajo doma še štiri male otroke; ti so bili močno lačni in so jokali in prosili kruha . . . to me je vrglo iz hiše, da sem šla in prosjačila.» Obsojena je bila na dvanajst ur zapora. Ali bi bil ti mogel storiti drugače v takem položaju? Ali je tako razmerje zdravo? Ali ni resnično, kar pišejo papež v svojej krasnej delavskoj okrožnici:

«Jasno je kakor beli dan in z vseh strani se spoznava, da je treba pomagati in sicer, da je treba hitro pomagati, ker zaradi teh izneredeb žive neštivilni ljudje zares zatirano in nevredno življenje . . . Propálo je delo, osamljeno in brez podpore, v žrelo brezsrčnih bogatašev-posestnikov in razuzdane lakomnosti tekmarstva (konkurence). Pridružile so se denarne spletke novodobnega oderuštva in so razmnóžile zlo; in če prav je sv. Cerkev mnogokrat obsodila oderuštvo, vendar ga nenasiťni kapitalizem pod drugoj krinkoj (maskoj) še vedno neguje in goji. Proizvajanje in trgovanje si je zasvojilo nekaj malo ljudij samo za sebe, in tako je moglo nemnogo čezmerno bogatih naložiti delavskemu stanu skoraj suženjski jarem.»

Obmejni Slovenci.

Obmejnim Slovencem je začela siliti voda v usta. Tako slab in obupen kakor danes je bil njih položaj le malokedaj. Istrski, tržaški in goriski slovenski poslanci so obrnili hrbet deželnim zborom, ker jih tamkaj laški poslanci in fakini le zasmehujejo in razžaljujejo. A vlada mirno trpi te razmere. Poslance še bi morda branila, a laški fakinov ne bi rada razžalila. V štajarskem in koroškem deželnem zboru se Slovencem ne godi nič boljše. Kadarkoli se zavzamejo za koristi svojih volilcev, morajo slišati žaljive besede in prenašati prezirljivo ravnanje. Vendar še vztrajajo v zborih in se zatajujejo. A tudi

po noči pa so se topli med seboj in se vjedali in tulili kakor volkovi, da nam ni bilo mogoče spati. Zelo vroče ni bilo v Jeruzalemu, ker prek hribov vedno veter vleče in hladi, in tudi zrak bi bil dober in čist, ako bi ga prebivalci ne okužili in sicer najbolj se svojim kurilom; ker drv nimajo dovolj, zato pobirajo in sušijo — odpadke raznih tovornih živali in s temi kurijo; tudi ta jeruzalemski smrad mi ostane nepozabljiv.

Zdaj pa že vemo dovolj, mi najbrž poročete ljubi rojaki; tudi meni ni ugajalo jeruzalemsko bivanje in življenje, ker splošen utis od mesta in njegovega prebivalstva je za tujca, za romarja zelo neprijeten, oduren in silno žalosten; iz daljave pa, na pr. z oljske gore je tudi sedanje jeruzalemsko mesto videti lepo in veličastno; posebno krasen je od tam pogled na templjski trg, kjer se vzdigujeta dve mogočni mošeji; sicer je pa tudi na tem lepem prostoru vse prazno in pusto; zdi se človeku, kakor bi bil Jeruzalem in njegova okolica (v kateri je vse polno grobov) — veliko pokopališče prejšnjega življenja in blišča, polno spominov na starodavno krasoto in lepoto. Da, to mesto živi le od slavne preteklosti, ker Jeruzalem ni več ne narodno in politično, pa tudi ne versko in duhovno središče; živi le zato, ker se v njem nahajajo častitljivi in sv. ostanki

iz preteklih časov in znamenite starinske reči; živi od miloščine romarjev celega sveta; živi od molitve in solz, ktere prelivajo kristjani vseh narodov na njegovih tleh; živi od vonjave Jezusove krvi, ki je nekđaj maščevanje klicala nad to mesto; ki pa ne kliče samo za maščevanje kakor Abelnova kri, ampak bolje govori kakor ta. (Hebr. 12, 24.)

Kako dolgo je že od tega, ko je bil Jeruzalem v svojem cvetu in svitu! Iz najstarejših časov pozdravlja nas častit. prikazen duhovnika-kralja Melkizedeka. Po Jozuejevi smrti premagajo Izraelitje Jebuzite in si pridobijo jeruzalemsko mesto, pa le deloma, ker šele David osvoji si sijonsko trdnjavo in Jeruzalem postane kraljevo, prestolno mesto; sv. šotor pa ali škrinja zaveze, bila je njegova slava — njegovo srce. Toda mesto Božje ali mesto velikega kralja postal je Jeruzalem prav za prav še le po Davidovem sinu, Salomonu, ki je sezidal na hribu Morija in sicer na škednju Jebuzita Ornana, slavno svetišče. Postavil si je tudi krasno kraljevo palačo, ki je bila štirikrat večja ko tempel, s prostornimi dvorišči, lepimi lopami in sobami in s sodno dvorano, v kateri je stal Salomonov tron ali prestol. A isti kralj Salomon, ki je bil povzdignil Jeruzalem do najviše slave in lepote, vsadil mu je tudi kal ali seme propada in pogube; paganske ženske premitile

so starčku um in srce, ker tem zapeljivkam na ljubo dal je postaviti oltarje malikom in jim darove zažigati; še dandanes ima «gora pohujšanja» blizu Jeruzalema svoje ime od tega ostudnega počenjanja.

Nadaljni listi iz jeruzalemske zgodovinske knjige so deloma čisti in zlati, ki poročajo o blagoslovu, izvirajočem za Izrael iz templa; deloma pa grdi, umazani listi, ki govorijo o nezvestobi, o malikovanju in drugih zmotah; za temi pa še sledijo redno krvavi in zakajeni, ktere je vmes poslala maščevalna roka Božja. Babilonski kralj Nebukadnecar prikaže se pred mestom 590 pred Kr. in v 10 letih je Jeruzalem s kugo, lakoto in vojsko premagan, razdejan, tempel požgan in Izrael v prognanstvo odpeljan. Na razvalinah jeruzalemskega mesta pa sedi prerok Jeremija in obžaluje in objokuje nesrečo sijonske hčere v mozeg in srce pretresajočih pesnih žalostinkah, kakršnih svet še ni slišal. — Postavili so sicer 70 let pozneje pravemu Bogu neko svetišče, ki se pa nikakor ni dalo primerjati s krasoto starega templa; tudi mesto so zopet sezidali in ga vtrdili, pa kako? V eni roki zidarsko ometačo, v drugi pa meč, s katerim so se branili proti sovražnikom; malta (ali mort) je večkrat bila rdeča od prelite krvi. — Leta 170 pr. Kr. in pozneje še enkrat pridejo Sirci Izraelce kaznovati;

njim ne priskoči vlada s svojim uplivom na pomoč. Kaj nam je storiti? Ne bi bilo brez pomena, ako bi se obmejni Slovenci zjedini za skupno postopanje. Ne zanašajmo se na druge, vzemimo svojo rešitev sami v roke! Toda urno, da ne bo prepozno!

Šola in narodnost.

Z vso upravičenostjo se v zadnjem času opozarja na-to, da se v naših ljudskih šolah vse premalo povdarja narodnost. Sicer bi ne bilo mogoče, da se večina slovenskih mladeničev in deklet ne zaveda svoje narodnosti. Učiteljem pač ni treba imeti pomislekov, ali naj budijo ali ne budijo narodni čut pri deci. Če je narodna zavednost slaba, nenravna, potem jo je treba povsod zatirati, pri odraslih in neodraslih. Če pa je narodna samozavest plemenita, nravno-dobra lastnost, potem jo sme učitelj vzbujati že tudi v šolski deci. Za to pa z narodnostjo le v ljudsko šolo in naše pritožbe o mlačnežih in odpadnikih bodo izginile.

Jezikovni zakon.

Ker Nemci vedno kričijo, da se morajo odstraniti jezikovne naredbe, hoče jih grof Thun res preklicati ter postaviti na njih mesto jezikovni zakon. Da desnica izve, kakšen je Thunov jezikovni zakon, se skliče koncem meseca maja izvrševalni odbor desnice na Dunaj, kateremu bo Thun predložil novi zakon. Jugoslovanski poslanci izvrševalnega odbora se bodo morali postaviti po robu, ako bi novi zakon veljal samo za Čehe ali ako bi ne bil pravičen jugoslov. zahtevam.

Združenje Slovencev s Hrvati.

Poslanec katoliško-narodne stranke na Kranjskem g. Povše je v deželnem zboru predlagal, da se uvede hrvaški jezik na srednjih šolah (realkah) kot obvezni učni jezik. Predlog se je sprejel. Hrvatski narodni krogi so vsled tega sklepa silno razveseljeni, kajti to jim je dokaz, da se Slovenci resno približujejo hrvaškemu narodu. Slovenci in Hrvati, ako se nočemo dati od nemških, madjarskih in italijanskih sosedov duševno in gmotno ugonobiti, moramo se združiti v močno, nepremagljivo jednoto.

Sv. oče in socialno vprašanje.

Kakor poroča »Linzer Volksbl.« je bil linski škof Dopellbauer dne 19. m. m. od papeža Leona sprejet v avdienci. Škof je bil spremljan od kanonika Helletsgruberja iz Linca in nekega mladega duhovnika iz Brik-sena, ki je sedaj kapelan pri Animi v Rimu. List poroča o tej avdienci sledeče: Ko je škof predstavil kapelana, je opomnil slednji,

tempel Božji onečastijo, mesto upostošijo in prebivalce pomorijo; a vendar si Jeruzalem zopet opomore; prvokrat ga reši hrabri Judež Makabejec, drugokrat pa junak Janez Hirkan.

Slednjič zgubi Jeruzalem celo svojo moč in ves pogum; to njegovo slabost pa z bistrim pogledom zapazi rimski orel in ga krepko zgrabi s svojimi kremplji; judovska dežela pride pod oblast mogočnih rimskih cesarjev. Sicer je še nosil Herod Veliki kraljevo krono in je mnogo storil za olepšanje mesta; tempel je bil ob Herodovem času lepši kakor Salomonov; toda isti kruti Herod onečastil je sv. mesto s paganskimi stavbami, z glediščem, amfiteatrom itd., ker je bil odvisen od Rimljanov; sicer pa je bil tudi sam, nekaj že po krvi, še bolj pa po mišljenju pagan; dokaz, da je bilo kraljevo žezlo že odvzeto Judovemu rodu in da torej odrešenik ni mogel več daleč biti.

Tako se je jeruzalemsko mesto ob Mesijevem prihodu zares lesketalo in bliščalo kakor nevesta, ki ovenčana in okinčana pričakuje ženina; pa ta krasota je bila navidezna in izposojena od nevernikov, a lepota Sijonske hčere morala bi biti znotrajna. Z neskončno ljubeznijo svojega Božjega srca hoče jo Jezus rešiti; milo in resno jo svari v templu, na ulicah in cestah, povsod in ob vsakem času oznanja svoj zveličavni nauk

da je bil on doma predsednik nekemu delavskemu društvu in da se bavi sedaj še s socialnimi študijami. Papež je rekel na to hitro in živahno »To je važna stvar dandanes«. In ko je kapelan obljubil, da hoče tudi nadalje delovati za velike socialne ideje svojega papeža, se je sveti oče naslonil nekoliko nazaj na svoj prestolni sedež in je rekel: »Da, trdne ideje so potrebne dandanes! Po vsem svetu gre silno gibanje in nujno je potrebno, da se tudi duhovniki temeljito bavijo s temi vprašanji, ako se hoče, da v teh viharjih zelo mnogo ljudij ne pride ob vero in v tabor socializma. Le nadaljuj pričeto delo!«

Dopisi.

Sv. Ema. Pretečeni petek je bil za nas žalosten dan. Od četrtega zjutraj do petka zvečer po noči je deževalo. Že v noči od četrtega do petka je prihrumela voda iz sosednjih bregov ter preplovila lepo in plodonosno Mestinjsko in Pristovsko polje. Ob hrvaški meji je izstopila Sotla, in veliki del Vonarskega polja je bil pod vodo. Čez dan je voda naraščala. Lani so donesli travniki slab pridelek. Seno je bilo večkrat poblateno, ko je še stalo, ko je bilo pokošeno, so ga izpirali vedni nalivi ter mu izsesali zadnjo redilno snov. Klaja je bila bolj morilna kakor redilna. Večkrat se je čula pritožba, da bole-hajo goveda in konji radi nezdrave piče. Letos se nam ne obeta nič boljšega. Komaj se je vzdignila trava nekoliko od tal, že pride blatna in težka voda, da jo prilepi na zemljo. Če se bo to pozneje ponavljalo, bo pridelek sena zopet deloma vničen. Ako pa naš kmet ne dobi od živinoreje potrebnih krajcarjev, jih nima od kod dobiti.

Vinogradi, nekaj ponos naših krajev, so že davno žrtva trtne uši. Novi nasadi se širijo le polagoma, ker primanjkuje denarja. Sadno drevje tudi ne rodi več samo ob sebi, kakor za časa naših očakov. O umni sadje-reji se poučiti naši ljudje dosedaj niso imeli priložnosti, razven tega jih motijo tudi pred-sodki naših očetov, zategadelj spi umno sadjerstvo. Na boljšem niso poljski pridelki. Vsled nizke lege obrodé le v osušnih letinah in donašajo čez domačo potrebo, v mokrih letinah niti ne zadostujejo. Tako je pri nas v deževnem letu združeno vse, kar ugonobljuje kmeta. Lahko si je misliti, kako nas je razveselila novica v »Slovenskem Gospodarju« v zadnji številki, da se je posrečilo neutrudnemu poslancu g. Žičkarju deželni zbor tako daleč pripraviti, da se je pričelo posvetovanje, kako bi se popravila struga

Sotli in njenim pritokom. Veselje je bilo toliko večje, ker jo je prinesel ravno ob času, ko se je voda najbolj širila.

Sv. Ana na Krembergu. (Bralno društvo.) Obmejni Slovenci smo, in zato nam preti nevarnost od zunaj in znotraj, da se izneverimo materinem jeziku in slovensko-narodnemu mišljenju. Od zunaj posebno pritiskajo na nas ter nam vsiljujejo svojo nemščino različni uradi kakor c. kr. glav. v Radgoni, c. kr. okrajno sodišče in davčni urad v Cmureku. To lahko dokažemo vsaki dan z dejstvi. Danes le vprašamo, od kod imajo uradi pravico, zahtevati od Slovencev nemške vloge? Kdo dovoljuje c. kr. uradniku, da sme šmešiti nam od presv. cesarja zajamčeno pravico, po kateri sme Slovenec za svojo osebo in uradno dopisovati uradom v prirojenem mu slovenskem jeziku?

Pa tudi od znotraj, t. j. od nas samih prihaja nevarnost, da se sčasoma spačimo. Res je, da prihaja pritisk v prvi vrsti od nemške meje, da se na pr. vlagajo od jedne slovenske občine samo nemške vloge, ker tako zahteva načelnik dotičnega glavarstva; res je jedna občina polunemška, ker prav na nemški meji, oziroma so zakoni glede narodnosti mešani, tako da je on trd Nemeč, ona pa dobra Slovenka — vendar pa ne moremo prikriti, da živimo v znamenju in v času narodne brezbržnosti in zaspanosti, da se prav nič ne brigamo za svoj slovenski narod in jezik, ali pa da vsak vleče na svojo stran kakor boljše kaže. Posebno moramo grajati da tudi oni, ki stoje na krmilu občin, ne čutijo potrebe, uradovati izključno slovenski, akoravno se njim to ne zabranjuje n. pr. od mariborskega glavarstva, kateremu pripada največji del Sv. Ane. Niti slovenskih pečatov še nimajo. Toda tudi o tem danes dovolj. Dal Bog, da bi se kmalu vse naše občine vzdramile, ter prosile jednako Šavniški za slov. nadsodišče, za slovensko vseučilišče in za slovensko izklicavanje železniških postaj na Slovenskem. Ne pozabimo tudi napisati na pečata pošte »St. Anna am Kriechenberg«.

Ker se torej hoče tukajšnjega slovenskega življa gnjiloba od zunaj in znotraj lotiti, je nedvomljivo umestno, da celo potrebno nekaj ukreniti, da se naše ljudstvo in njega potomci narodno ne zgubijo in ne uničijo na veliko žalost matere Slovenije. Ledino bo treba orati, torej začnimo z bralnim društvom, kojega ustanovitev je vis. c. kr. namestništvo v Gradcu dovolilo z odlokom dne 10. aprila 1899 se sedežem pri Sv. Ani na Krembergu. Da je to bralno društvo res potrebno, kaže že to, da hodi odrasla mladina po knjige v šolo in farovž, koje prebira v prostih urah.

in dela čudeže; kolikokrat je hotel njene otroke zbrati in varovati, kakor kvoklja zbira piške pod svojimi peruti, pa ni hotela. Nazadnje mu ne preostaja ničesar drugega, kakor da se razjoče nad njo in ji naznani gotovo pogubo; pa še zdaj ostane otrpna, neverna; sama si izreče smrtno obsodbo in jo podpiše s krvjo Mesijevo.

Gorje Jeruzalemu, nad katerim se začnjenja maščevati prelita kri sv. prerokov in kri Zveličarjeva! Kristjani zapuščajo mesto, angeli Božji zapuščajo tempel. Vojskovodja Tit se bliža, da kaznuje po volji Božji nesrečno mesto. Svojega odrešenika je križalo; glej, zato pa stoji okoli mesta sto in sto križev, na katere pribijajo rimski vojaki iz mesta pobegle jude. Nedolžno kri je prelilo; glej, kri njegovih otrok teče potokoma. Kruha življenja ni hotelo vsprejeti; zato mu Bog ne da vsakdanjega kruha, in česar ne usmrti meč, umori lakota; neka mati zakolje svojega lastnega otroka, da si glad potolaži. Tempel je onečastilo; glej gorečo bakljo, ki je priletela na tempeljsko streho; ogenj se vname in pokonča svetišče z vsemi ljudmi vred, ki so se v njem poskrili: Jeruzalema ni več in kamen ni ostal na kamenu! Izrael ni več ljudstvo Božje; zavržen je in raztrošen po celem svetu, naj povsod pričuje, da je sodba Božja pravična in kazen njegova huda; živi

le, da včasih kaznuje izvoljeno ljudstvo N. Z. t. j. kristjane, kedar namreč hočejo Izraelce posnemati v nezvestobi do Boga in v neveri.

Ubogo mesto! V prah poteptano in pomandrano — a vendar še ne mrtvo, še ne dovolj bičano in kaznovano in še ne spravljeno z Bogom. Kristjani naselijo se sicer na tvojih razvalinah in stavijo oltarje in cerkve, a ne morejo te celo pokristjaniti; ker za Rimljani pridejo Perzi, za Perzi pa Muhamedani, vsi poslani od previdnosti Božje, da te v enomer bičajo. A zadnje leto 11. stoletja se vendarle zdi, da se je približalo odrešenje, ker ti pridejo križarji iz Evrope na pomoč; sv. križ se zasveti na tvojem zidovju; krščansko mesto si, — pa žal le za malo časa, le za trenotek po veliki svetovni uri, ker leta 1187 si zopet v muhamedanskih rokah in si še dandanes.

Da, Turek je tvoj gospod, tvoj strahovalec. Njegova moč že zelo pojema in upati je, da bo turske vlade kmalu konec; toda, bo-li tebi takrat zasvetila svoboda? Ali boš ti potem katoliško mesto? Skorej se je bati, da ne, ker Rusi se silno potegujejo za te; ako pa pride Jeruzalem krivoverskim in nestrpnim Rusom v oblast, bo za katoličane slabše, ko pod Turkom; vse sv. kraje, katere še zdaj imamo, bi nam brezdvomno vzeli s silo.

Novo ustanovljeno bralno društvo bo skrbelo, da bo staro in mlado, kar je uka- željno, dobivalo primernih poštenih krščanskih časopisov in knjig, s kojimi si bodo pamet bistrili ter srce blažili. Skrb novega društva bo tudi, podati sem ter tje društvnikom pošteno razveseljevanje, bodisi v dobrih gledaliških igrah, ali bodisi v domačem ali umetnem petju, za kar se naši pevci že davno vadijo. Zlasti bode odboru novega društva v veselje, priskrbeti tukajšnjemu slovenskemu ljudstvu potovalne učitelje, ki bodo v slovenskem, nam vsem razumljivem jeziku razkladali ali v trso- ali v sadjereji, ali o živino-reji itd. Sploh skrb novega društva bo in mora biti, da postane za tukajšnje slovensko ljudstvo v vsakem oziru plodonosno. V to pomozi Bog in lepo število udov novega društva, h kojemu pristopiti so vsi, tudi narodni sosedje Št. Lenarčki, Št. Jurski itd. srčno povabljeni!

Iz Slov. goric. (Volitev.) Pred kratkim se je vršila volitev občinskega odbora v mali občini v Šičah. Kakor vse povsodi, so se tudi tukaj znašli nezadovoljneži, ki so si na vse mogoče načine prizadevali, da bi ne bil več izvoljen dosedanji predstojnik, kateri je zaporedoma 15 let v zadovoljnost večine občanov služboval. Vendar napora ni bilo treba, ta je službo sam rad odložil, ker ima več javnih služb na ramah, kakor načelnštvo pri okrajnem zastopu Št. Lenart, okrajni hranilnici in posojilnici itd. Pri volitvi sicer ni bilo kake velike borbe, kar s pohvalo zapišem, da v tej občini ni nemčurske stranke, vendar jeden, kot vodja vseh nezadovoljnežev, je spisal nekšno pritožbo na c. kr. okrajno glavarstvo radi te volitve, pa spisal jo je v — nemščini. Mi bi mu niti ne zamerili, ako bi pritožbo spisal v ljubi in mili materinski slovenščini! A s tem je pokazal, da nemščino colj ljubi, kakor svoj dragi jezik, kar je žal že veikiokrat pokazal. Na mesto starega predstojnika g. Franceta Wella je sedaj izvoljen novim g. Jakob Žizek, a svetovalec gg. Tomaž Ornik in Janez Neuwirt, vsi trije dobri slovenski korenjaki, katere naj Bog živi mnoga leta! Staremu g. predstojniku pa hvala za mnogoletni trud!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) so včeraj dne 10. maja se udeležili v kadetni šoli odkritja cesar-Franc-Jozefovega odkritja ter darovali tudi tamkaj sv. mašo.

Ubogo mesto! Ali ne boš nikoli več našlo miru, ker ga nisi hotelo sprejeti iz Mesijevih rok? Upajmo, da se ti povrne ljubi mir, ker tvoja žejna tla so pač že dovolj krvi popila. Sicer pa menimo, da tebe ne bo premagal več oster meč, ampak duhovno orožje; živa krščanska vera in dejanska ljubezen te bo povzdignila do časti, da boš poleg Rima drugo glavno krščansko mesto. Po tem tudi ti vzdihuješ in upaš, da ti bo usmiljeni Bog prizanesel in te odrešil, namreč še poprej, preden nastopi splošno preslavljenje, preden se spremeniš v novi in lepši Sijon. Tvojemu upanju pridružujemo se tudi mi in pojemo in molimo s kraljevim pesnikom Davidom: «Stori milost, Gospod! po svoji dobri volji Sijonu, da se sezidajo zidovi v Jeruzalemu» (Ps. 51, 20).

Prositi, kar je Jeruzalemu v mir in obilnost, bodi njim, kateri tebe ljubijo. Mir bodi v tvoji trdnjavi in obilnost v tvojih stolpih (Ps. 121, 6. 7).

«Gospod zida Jeruzalem in zbira Izraelove razkropljene. On ozdravlja nje, ki so potrtega srca in njih rane obvezuje» (Ps. 146, 2. 3).

Smešničar.

Katehet: «Povej mi, ljubi otrok, kateri so tuji grehi?»

Učenka: «Ne vem, gospod, pa vprašajte mojega brata, ki je bil na tujem, on bo vedel.»

(Srečkanje) efektne loterije za cerkev Sv. Magdalene se je prelozilo na dan 31. avgusta t. l.

(Nove skladbe.) Znani skladatelj g. V. Stolz, bivši učitelj, sedaj v Gradcu Jakominiplatz 11, je izdal zbirko 16 uglasbenih pesni za blagoslove. Cena 64 kr.

(Okrajnim živinozdr.) v Braslovčah je imenovan g. Anton Korošec.

(Nova železnica.) Železniško minister. je dovolilo na jedno leto Štefanu pl. Daubachyju v Zagrebu, da izdela tehnične priprave za navadno krajevno železnico Kamnik-Mozirje. Dober uspeh!

(V Kozjem) bodo v kratkem volitve v krajni šolski svet, kojega načelnik je sedaj g. Ferluga. Upamo, da bo tedaj njemu in njegovim pristašem odklenkalo tudi v tem zastopu.

(Na Bučah) se bodo vršile dne 26. maja občinske volitve. Pozor torej bučki narodnjaki! Zmaga naj pravica!

(Knezonaškov dr. Missia) bo v prihodnjem konzistoriju imenovan kardinalom. To je sedaj že uradno potrjeno.

(Samomor.) Dne 7. t. m. popoldne je popoldne pri Zidanem mostu z revolverjem se ustrelil neki nepoznan človek, še mlad in lepo oblečen. Pisanja ni imel nobenega pri sebi. Proti večeru istega dne so ga prepeljali v loško mrtvašnico.

(V Celju) je umrl dr. Anton Zhuber pl. Okrog, dež. sod. svetnik, star komaj 47 let.

(Slovinci le plačujte!) Na Štajarskem je 636 nemških ljudskih šol in le 220 slovenskih, meščanskih šol je nemških 13, slovenskih nič, malo-obrtnih šol je nemških 18, slovenskih nič, poljedelskih šol nemških 10, slovenskih nič, deklških izobraževališč je nemških 7, slovenskih nič. Slovenci! Te mnogostevilne nemške šole plačujejo se tudi z Vašim davčnim denarjem. Kadar pa zahtevate, da se tudi za Vašo deco zidajo šole, Vam jih Nemci odrekajo. Ali je slovenski kmet zaradi tega tukaj, da Nemcu dela tlako, da mu nosi denar za njegove potrebe? Slovenski kmetje, zahtevajte, da se oslobodite nemškega jarma! Spodnji Štajar mora dobiti samoupravo!

(«Kje so naš stric?») tako sta povpraševali zadnji teden po Ljubljani dve devetletni deklici iz gornjegrajskega okraja na Štajarskem. Ušli sta z doma in peš prišli brez vsakega denarja 14 ur daleč v Ljubljano obiskat strica, katerega še nista nikoli videli. Mestni stražnik je slučajno našel deklici na ulici in jih potem odpeljal do strica, o katerem sta vedeli samo, kako se piše. Kmalu nato je pa že prišla z doma teta iskati izgubljeni dekleti in ločiti sta se morali od svojega strica, kojega sta s tolikim trudom komaj našli.

(Iz Loke pri Zidanem mostu) nam pišejo: Dne 22. aprila smo imeli občinske volitve. O tem je že nekdo na široko razpravljaval v «Domovini» št. 17, kjer pa poštene slovenske kmete, kateri mu niso hoteli iti na limanice, imenuje socialdemokrate. Boljše bi bilo, da bi si tisti nemškorček sam sebi dal po zobeh, kajti agitiralo se je od njegove strani na vse mogoče načine proti nam, ali zaman, nič niso pomagale smodke in pijača. Naši vrli slovenski kmetje so kakor skala stali v boji. Zato tudi nismo propali, dve tretjine je vendar slovenskih odbornikov in le ena tretjina posilinemška. V III. razredu so izvoljeni gg.: Skuharski Leopold, Vincenc Fon, Žnidarič Jan., Kajtna Jožef, Jakša Jan., Kajtna Anton. V II. razredu gg.: Kokotec Fr., Gmajnar Karol, Lommer pl. Maks, Dragar Jože, Kovač Ant., Rastohar Janez. V I. raz. gg.: Plenk Anton, Moser Ignac, Skalak Hub., Wertheimer Oton, Juvančič Alojz in Kropaj Blaž. Upanje naše je, da sedaj prevzame županstvo kak slovenski narodnjak. Žal, dosihmal se je le nemški uradovalo, tla so pa vsa slovenska. Mi spodnještajarski kmetje se bojimo, da bo Sava sicer kmalu postala pruska meja. V marsičem ima že itak naš okraj nemško lice. Napisi na hišah in cestah so

večinoma nemški, kar žali vsakega zavednega Slovenca. Končno opozarjamo vse stare in na novo voljene odbornike, naj delajo za blagor jim mile slovenske domovine. Pokažite, da ste sinovi slovenskih mater. Vaše geslo naj bo: Vse za blagor slovenskega ljudstva!

(Socialdemokratske žene) Iz Ivnika nam pišejo: Ker delavci v tukajšnjih tovarnah 1. maja niso dobili delopusta, so njih žene in hčere slavile 1. maj. Zbralo se jih je kakih petdeset, ki so marširale dve po dve po trgu, upile kakor kavke ter prepevale nesramne pesmi. Vsaka je imela rudeče znamenje, voditeljica pa je imela čez ramo ovit velik rudeč trak, palico v roki in na koncu palice veliko rudečo ploščo. Mahnile so jo proti Zelenemu Travniku, kjer so jih čakali zelenotravniki steklarji ter jih slovesno vsprejeli. Navdušene vsled obilno zavžite pijače so se vračale še le pozno večer domov ter zopet vznemirjale Ivnik s kričanjem in nesramnim petjem...

(Deželna razstava) v Gradcu se bo priredila leta 1901. V odboru za prireditve so sami Nemci. Tudi Slovenci bodo morali pomagati plačevati stroške, a govoriti ne smejo zraven ničesar. To je pravičnost štajarskih Nemcev!

(Blizu Makol) v okolici Sv. Treh kraljev so v nedeljo zadnjega aprila fantje stavili maje med popoldansko službo božjo. Ko so po dokončanem delu začeli z možnarji streljati, se je enemu, ko je nabijal možnar, vnel smodnik ter mu odtrgal na levi roki nekaj roke, palec in kazalec ter mu celo roko močno poškodoval. — Isti večer je velep. g. A. Mlakarju zgorela koča pri mlinu. Komaj so obranili mlin.

(Romarski vlak v Marijino Celje.) Običajni romarski vlak vozil bode letos meseca avgusta Celje-Kapfenberg-Seewiesen. Ako se dosežejo čisti dohodki, obrnili se bodo v dobrodelne namene. Ker pa letos g. Ivanušu vsled primanjkanja časa ni mogoče prevzeti vodstva vlaka, prevzel bo isto g. Franc Gajšek, posestnik in gostilničar v Poljčanah.

(Viničarska šola v Ljutomeru.) V deželnozborski seji dne 6. maja sprejet je bil predlog poslanca dr. Rosina, da se z bodočim letom ustanovi viničarska šola v Ljutomeru. Učni jezik pa ne bode, kakor so nekteri slovenski listi poročali, nemški, nego bode cela šola tako urejena, kakor ptujska. To seveda ne iz pravičnosti do Slovencev, ampak zato, ker drugače ni mogoče in ker tako šolo želijo osobito tudi nekteri nemški posestniki goric.

(Umrla) je dne 14. aprila v Št. Vidu na Planini Ana Pavlinc. Rajna, ki je že več let bolehal, je bila blaga, krščanska žena. Strašne bolečine je jako potrpežljivo in popolnoma v božjo voljo vdana prenašala. Kako spoštovanje je pokojna vživela, je kazal njen pogreb. Spremljalo je rajno k večnemu počitku 15. vič. gospodov, šolska mladina in jako velika množica domačih in tudi sosednih faranov. N. p. v m.

(Iz Zdol pri Kozjem.) Dne 30. aprila zvečer ob 8. uri je bila huda nevihta, bliskalo in grmelno je tako, da je bila groza. Med nevihto je padala kakor grah debela toča. Dne 2. maja je pa bila velika slana.

(Rudečkarji) so imeli 1. majnika na nekem travniku zunaj Gradca velik shod. Razobesili so mnogo rudečih zastav; a zvečer je cela tropa pod vodstvom ženske, rudeče oblečene, med divjim truščem hodila po mestnih ulicah. Na voz, v katerem se je peljal nek duhovnik, so metali rudečkarji kamenje.

(Odlikovanje.) Gosp. Anton Arzenšek, nadučitelj na Stranicačah je prejel za svoje 40letno zvesto delovanje častno svetinjo. Znamenito je to, da ta gospod od l. 1857. še na svojem prvem mestu deluje.

(Nečloveška mati.) Nedavno je porodila in umorila svoje dete neka Barbara Sedmak, doma iz pilštanske župnije. Toda vse pride na dan. Detomorko so kmalu zasledili in izročili sodišču, ki ji je prisodilo 6 let težke ječe za nečloveški čin.